

Još uvek kad pogledam put zvezda, setim se jednog velikog čoveka, Milivoja Jugina, koji je u vreme mog detinjstva bio sinonim kosmičkog prostranstva, u jugoslovenskim okvirima.

Teško je nekom predstavniku mlađe generacije opisati ushićenje čitavog čovečanstva koje je pratilo prve korake čoveka u vasioni. Osvajanje svemira je povezalo čitavo čovečanstvo koje je uz radio, kasnije TV, pratilo čoveka na “putu do zvezda”, spajajući ga u plemensko zajedništvo Zemljana, kao nikada do tada, kao nikada posle toga.

Milivoje Jugin, rođen 22. avgusta 1925. godine u Kikindi, vazduhoplovni inženjer, pionir u jugoslovenskoj astronautici i veliki zaljubljenik u svemir, pisac preko deset knjiga o njemu, stručni kometator Televizije Beograda, informisao nas je, obavestavao, o svim temama vezanim za izvanzemaljski prostor. Svojom strašću Jugin se bavio od 1954. godine, ali šira javnost ga je upoznala kada je komentarisao legendarne letove u svemir, one najveće, prve, sa kosmodroma u Bajkonuru i Međunarodne kosmičke stanice Kejp Kenediju (danas Kejp Kanaveral), koji su futurističko putovanje na Mesec, Žila Verna, skinuli sa liste naučne-fantastike i postali realnost.

Kosmička era čovečanstva započela je 4. oktobra 1957. godine, kada je u SSSR-u lansiran prvi Zemljin veštački satelit “Sputnjik-1”. Loptastog oblika, prečnika 0,58 m i težine 83,6 kg, satelit je nosio radio predajnike, koji su slali signale u obliku telegrafskih znakova. “Sputnjik-1” je obilazio našu Zemlju po eliptičnoj putanji, na udaljenosti od 228 do 947 km od naše planete, za 96,17 minuta. Posle tri meseca, 4. januara 1958. godine ušao je u guste slojeve Zemljine atmosfere i sagoreo. O tome je izveštavao Milivoje Jugin. Mesec dana posle, njegov glas je saopštavao o lansiranju drugog veštačkog satelita, “Sputnjik-2”, koji je nosio u sebi prvo živo biće, kerušu Lajku. Na tom putu bez povratka, Lajka je svesno žrtvovana, jer problem povratka na zemlju i samo prizemljenje još nisu bili rešeni. Lajka je uspavana, a dragoceni podaci o dugotrajnom bestežinskom stanju i boravku u kosmosu, utrli su put čoveku u vasionu. “Došao je i taj dugo očekivani dan, 12. april 1961. godine. Datum koji će istorija zlatnim slovima zapisati u knjigu vekova, a stotine miliona živih savremenika, bez zapisivanja, pamtili čitavog života. I ja sam jedan od njih”, zapisao je Milivoj Jugin najpoznatiji jugoslovenski “izveštač” iz kosmosa. Sa lica mesta, tog dana u 9 sati i 7 minuta po moskovskom vremenu, u kabini kosmičkog broda “Vastok” poleteo je Jurij Aleksejević Gagarin, prvi kosmonaut sveta. Posle obilaska oko naše Planete za 108 minuta, kapsula sa Gagarinom uspešno se spustila na zemlju u blizini Saratova. A 16. jula 1969. godine u 9 časova i 31 minut po lokalnom vremenu, poletela je iz Kejp Kanaveralu na Floridi, 110 metara visoka, trostepena raketa nosač “Apolo 11”. Na put dug

380.000 km do Meseca, koji će prevaliti u narednih 5 dana, nosila je, na svom vrhu, kapsulu sa komandno-servisnim modulom, u kome su bila tri američka kosmonauta: Nil Amstrong, Majkl Kolins i Edvin Oldrin. Posle 5 dana puta ka Mesecu, 21. jula 1969. godine, pošto su prethodno tri puta obišli oko Meseca, prvi ljudi su sleteli na zemljin prirodni satelit. Istorijski trenutak, kada su astronauti proveli na površini Meseca, trajao je dva i po sata. Nil Amstrong je tom prilikom izgovorio čuvenu rečenicu: "Ovo je mali korak za čoveka, a veliki za čovečanstvo!" a na Zemlji je sa uzbuđenjem i nevericom, putem direktnog TV prenosa, taj događaj pratilo na stotine miliona ljudi.

Sve ove, kao i potonje događaje, vezane za put čoveka u mistično prostranstvo kosmosa, sa posebnim senzibilitetom, posvećenošću i ljubavi pratio je i komentarisao Milivoj Jugin, najveći popularizator osvajanja nebeskih prostora na ovim prostorima; čovek koji je bio u autobusu koji je ispratio Armstronga, Oldrina i Kolinsa do lansirne rampe i video kada su otišli do kosmičkog broda na vrhu „Saturna”, rakete-nosača; bio je gost i u Bajkonuru na lasniranju "Soyuz-19", što je tada predstavljalo istinski presedan, u nepoverljivom i za svet zatvorenom SSSR-u. Bio je i u Zvezdanom Gradu, mestu kraj Moskve, centru za obrazovanje i obuku ruskih, nekada sovjetskih kosmonata. Šezdesete godine su bile i ostale neponovljive, jer su putovanja u kosmos stvorila iluzije o veličini i moći čoveka, kakvu do tada nikada nije ima. U svim tim nepovratnim doživljajima, sveprisutna je bila energija i žar jednog čoveka, koji je o tim putešestvijama znao više od bilo kog Jugoslovena. Bila je velika privilegija biti u generaciji koja je imala priliku da čuje ono što je Milivoj Jugim ima da kaže, a imao je mnogo. Milivoj Jugin se, prema zemaljskim zakonima, upokojio 20. januara 2013. godine, ali sigurno, poštujući za života i kosmičke zakone, sada obitava negde među zvezdama, jer ih je za života istinski zadužio. Zadužio je i nas, a ovo sećanje je najmanje što možemo da učinimo za njega.